

ΕΠΙΘΕΤΑ Γ΄ ΚΛΙΣΗΣ

Τα τριτόκλιτα επίθετα διαιρούνται κατά το χαρακτήρα τους, όπως και τα ουσιαστικά, σε **φωνηεντόληκτα και συμφωνόληκτα**.

Α΄. Φωνηεντόληκτα επίθετα της γ΄ κλίσης

α) Τρικατάληκτα (σε -ῦς, -ειᾶ, -ῦ)

ενικός αριθμός

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ον.	βαθῦ-ς	βαθειᾶ	βαθῦ	θῆλυ-ς	θήλειᾶ	θῆλυ
γεν.	βαθέ-ος	βαθείας	βαθέ-ος	θήλε-ος	θηλείας	θήλε-ος
δοτ.	βαθεῖ	βαθείᾳ	βαθεῖ	θήλει	θηλείᾳ	θήλει
αιτ.	βαθῦ-ν	βαθειᾶν	βαθῦ	θῆλυ-ν	θήλειᾶν	θῆλυ
κλ.	βαθῦ	βαθειᾶ	βαθῦ	θῆλυ	θήλειᾶ	θῆλυ

πληθυντικός αριθμός

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ον.	βαθεῖς	βαθειᾶι	βαθέ-α	θήλεις	θήλειαι	θήλε-α
γεν.	βαθέ-ων	βαθειῶν	βαθέ-ων	θηλέ-ων	θηλειῶν	θηλέ-ων
δοτ.	βαθέ-σι	βαθείαις	βαθέ-σι	θήλε-σι	θηλείαις	θήλε-σι
αιτ.	βαθεῖς	βαθείας	βαθέ-α	θήλεις	θηλείας	θήλε-α
κλ.	βαθεῖς	βαθειᾶι	βαθέ-α	θήλεις	θήλειαι	θήλε-α

Παρατηρήσεις

Τα τριτόκλιτα επίθετα σε -υς, -εια, -υ:

- στο αρσενικό και στο ουδέτερο είναι γενικώς οξύτονα: βαθύς, βαρύς, βραδύς, γλυκύς, δασύς, εὐθύς, εὐρύς, ἡδύς, θρασύς, ὀξύς, παχύς, ταχύς, τραχύς κ.ά.· βαρύτονα είναι μόνο το θῆλυς, θήλεια, θῆλυ και το ἥμισυς, ἡμίσεια, ἥμισυ
- παρουσιάζονται με δύο θέματα: το ένα σε -υ, από το οποίο σχηματίζονται η ονομαστική, αιτιατική και κλητική του ενικού του αρσενικού και του ουδετέρου, και το άλλο σε -ε, από το οποίο σχηματίζονται όλες οι άλλες πτώσεις και των τριών γενών·
- συναιρούν το χαρακτήρα ε με το ακόλουθο ε ή ι σε ει
- το ἥμισυς συναιρεί πολλές φορές και το ε+α στο τέλος του ουδετέρου σε -η: τὰ ἡμίσεια και τὰ ἡμίση.
- την κλητική του ενικού του αρσενικού τη σχηματίζουν χωρίς κατάληξη -ς (ῶ βαθῦ, ῶ ταχύ, ῶ θῆλυ, ῶ ἥμισυ) και την αιτιατική του πληθυντικού όμοια με την ονομαστική (τούς βαθεῖς, τούς ταχεῖς)
- το θηλυκό το σχηματίζουν με την κατάληξη -ια: βαθέ-ια, όπου το ε+ι συναιρείται σε -ει: βαθειᾶ

β) Δικατάληκτα (σε -ῦς, -ῦ, γεν. -υος ή -εος)

Κατά την γ΄ κλίση κλίνονται και μερικά σύνθετα δικατάληκτα επίθετα σε -υς (αρσ. και θηλ.), -υ (ουδέτ.), γεν. -υος ή -εος, με β΄ συνθετικό ουσιαστικό φωνηεντόληκτο σε -υς (γεν. -υος ή -εος).

ενικός αριθμός

	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο
ον.	ὁ, ἡ εὐβοτρυ-ς	τὸ εὐβοτρυ	ὁ, ἡ δίπηχυ-ς	τὸ δίπηχυ
γεν.	τοῦ, τῆς εὐβότρυ-ος	τοῦ εὐβότρυ-ος	τοῦ, τῆς διπήχε-ος	τοῦ διπήχε-ος
δοτ.	τῷ, τῇ εὐβότρυ-ϊ	τῷ εὐβότρυ-ϊ	τῷ, τῇ διπήχει	τῷ διπήχει
αιτ.	τὸν την εὐβοτρυ-ν	τὸ εὐβοτρυ	τὸν, τὴν δίπηχυν	τὸ δίπηχυ
κλ.	(ῶ) εὐβοτρυ	(ῶ) εὐβοτρυ	(ῶ) δίπηχυ	(ῶ) δίπηχυ

πληθυντικός αριθμός

	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο
ον.	οί, αἱ εὐβότρυ-ες	τὰ εὐβότρυ-α	οἱ, αἱ διπήχεις	τὰ διπήχε-α (-η)
γεν.	τῶν εὐβοτρύ-ων	τῶν εὐβοτρύ-ων	τῶν διπηχέ-ων	τῶν διπηχέ-ων
δοτ.	τοῖς, ταῖς εὐβότρυ-σι	τοῖς εὐβότρυ-σι	τοῖς, ταῖς διπήχε-σι	τοῖς διπήχε-σι
αιτ.	τούς, τὰς εὐβότρυ-ς	τὰ εὐβότρυ-α	τούς, τὰς διπήχεις	τὰ διπήχε-α (-η)
κλ.	(ῶ) εὐβότρυ-ες	(ῶ) εὐβότρυ-α	(ῶ) διπήχεις	(ῶ) διπήχε-α (-η)

Β΄. Συμφωνόληκτα επίθετα της γ΄ κλίσης

Ι. Αφωνόληκτα

α) Τρικατάληκτα

1. Σε -ας, -ασα, -αν

	ενικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ον.	πᾶς	πᾶσα	πᾶν	πάντ-ες	πᾶσαι	πάντ-α
γεν.	παντ-ὸς	πάσης	παντ-ὸς	πάντ-ων	πασῶν	πάντ-ων
δοτ.	παντ-ὶ	πάσῃ	παντ-ὶ	πᾶσι	πάσαις	πᾶσι
αιτ.	πάντ-α	πᾶσαν	πᾶν	πάντ-ας	πάσας	πάντ-α
κλ.	πᾶς	πᾶσα	πᾶν	πάντ-ες	πᾶσαι	πάντ-α

Ὅμοια κλίνονται: ἄπας, ἄπασα, ἄπαν· σύμπας, σύμπασα, σύμπαν· ἀπαξάπας, ἀπαξάπασα, ἀπαξάπαν.

2. Σε -εις, -εσσα, -εν

	ενικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ον.	χαρίεις	χαρίεσσα	χαρίεν	χαρίεντ-ες	χαρίεσαι	χαρίεντ-α
γεν.	χαρίεντ-ος	χαριέσσης	χαρίεντ-ος	χαριέντ-ων	χαριεσσῶν	χαρίεντ-ων
δοτ.	χαρίεντ-ι	χαριέσσει	χαρίεντ-ι	χαρίεσι	χαριέσαις	χαρίεσι
αιτ.	χαρίεντ-α	χαρίεσαν	χαρίεν	χαρίεντ-ας	χαρίεσας	χαρίεντ-α
κλ.	χαρίεν	χαρίεσσα	χαρίεν	χαρίεντ-ες	χαρίεσαι	χαρίεντ-α

Κατά το χαρίεις κλίνονται επίθετα που σημαίνουν πλησμονή: ἀστερόεις, ἀνεμόεις, ἰχθυοίς, ὑλήεις, φωνήεις κ.ά.

3. Σε -ων, -ουσα, -ον

	ενικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ον.	ἄκων	ἄκουσα	ἄκον	ἄκοντ-ες	ἄκουσαι	ἄκοντ-α
γεν.	ἄκοντ-ος	ἀκούσης	ἄκοντ-ος	ἀκόντ-ων	ἀκουσῶν	ἀκόντ-ων
δοτ.	ἄκοντ-ι	ἀκούσει	ἄκοντ-ι	ἄκουσι	ἀκούσαις	ἄκουσι
αιτ.	ἄκοντ-α	ἄκουσαν	ἄκον	ἄκοντ-ας	ἀκούσας	ἄκοντ-α
κλ.	ἄκον	ἄκουσα	ἄκον	ἄκοντ-ες	ἄκουσαι	ἄκοντ-α

Κατά το ἄκων (= μὴ θέλοντας, ἀκούσιος) κλίνεται καὶ τὸ ἐκὼν, ἐκοῦσα, ἐκὼν (= θέλοντας, ἐκούσιος).

β) Δικατάληκτα

Μερικά αφωνόληκτα επίθετα της γ' κλίσης είναι δικατάληκτα **με τρία γένη**. Αυτά είναι σύνθετα με β' συνθετικό ουσιαστικό τριτόκλιτο αφωνόληκτο και κλίνονται συνήθως όπως το β' συνθετικό τους: π.χ. ὁ, ἡ εὐχαρις, τὸ εὐχαρι· ὁ, ἡ εὐελπις, τὸ εὐελπι· ὁ, ἡ δίπους, τὸ δίπουν· ὁ, ἡ μονόδους, τὸ μονόδουν· ἄπους, ἄχαρις, ἄπελπις, φέρελπις κτλ.

γ) Μονοκατάληκτα

Μερικά αφωνόληκτα επίθετα της γ' κλίσης, απλά ή σύνθετα, είναι μονοκατάληκτα **με δύο γένη**. Αυτά κλίνονται όπως τα αντίστοιχα ουσιαστικά της γ' κλίσης: ὁ, ἡ βλάξ· ὁ, ἡ κόλαξ· ὁ, ἡ ἄρπαξ· ὁ, ἡ μιγὰς· ὁ, ἡ φυγὰς.

II. Ενρινόληκτα και υγρόληκτα**α) Τρικατάληκτα**

	ενικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ον.	μέλας	μέλαινα	μέλαν	μέλαν-ες	μέλαιναι	μέλαν-α
γεν.	μέλαν-ος	μελαίνης	μέλαν-ος	μελάν-ων	μελαινῶν	μελάν-ων
δοτ.	μέλαν-ι	μελαίνη	μέλαν-ι	μέλα-σι	μελαίναις	μέλα-σι
αιτ.	μέλαν-α	μέλαιναν	μέλαν	μέλαν-ας	μελαίνας	μέλαν-α
κλ.	μέλαν	μέλαινα	μέλαν	μέλαν-ες	μέλαιναι	μέλαν-α

Όμοια κλίνεται και το επίθετο ὁ τάλας, ἡ τάλαινα, τὸ τάλαν.

β) Δικατάληκτα

	ενικός αριθμός		πληθυντικός αριθμός	
	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο
ον.	ὁ, ἡ εὐδαίμων	τὸ εὐδαιμον	οἱ, αἱ εὐδαίμον-ες	τὰ εὐδαίμον-α
γεν.	τοῦ, τῆς εὐδαίμον-ος	τοῦ εὐδαίμον-ος	τῶν εὐδαιμόν-ων	τῶν εὐδαιμόν-ων
δοτ.	τῷ, τῇ εὐδαίμον-ι	τῷ εὐδαίμον-ι	τοῖς, ταῖς εὐδαίμο-σι	τοῖς εὐδαίμο-σι
αιτ.	τόν, τήν εὐδαίμον-α	τὸ εὐδαιμον	τούς, τὰς εὐδαίμον-ας	τὰ εὐδαίμον-α
κλ.	(ῶ) εὐδαιμον	(ῶ) εὐδαιμον	(ῶ) εὐδαίμον-ες	(ῶ) εὐδαίμον-α

Όμοια κλίνονται τα επίθετα:

α. σε -ων, -ον (γεν. -ονος): ὁ, ἡ μνήμων, τὸ μνήμον· ὁ, ἡ κακοδαίμων, τὸ κακόδαιμον· ὁ, ἡ ἀγνώμων, τὸ ἄγνωμον· ὁ, ἡ εὐσχήμων, τὸ εὐσχημον· ὁ, ἡ ἐλεήμων, τὸ ἐλεῆμον· ὁ, ἡ ἄφρων, τὸ ἄφρον κ.ά.

β. σε -ην, -εν (γεν. -ενος): ὁ, ἡ ἄρρην, τὸ ἄρρεν (γεν. ἄρρενος)

γ. σε -ωρ, -ορ (γεν. -ορος): ὁ, ἡ ἀπάτωρ, τὸ ἀπάτορ (γεν. ἀπάτορος)· ὁ, ἡ ἀμήτωρ, τὸ ἀμήτορ κ.ά.

γ) Μονοκατάληκτα

Μερικά ενρινόληκτα και υγρόληκτα επίθετα της γ' κλίσης είναι μονοκατάληκτα **με δύο γένη**. Αυτά είναι απλά ή σύνθετα με β' συνθετικό τριτόκλιτο ενρινόληκτο ή υγρόληκτο και κλίνονται όπως τα αντίστοιχα ουσιαστικά της γ' κλίσης: ὁ, ἡ μάκαρ· ὁ, ἡ ἄχειρ· ὁ, ἡ μακρόχειρ κτλ.

III. Σιγμόληκτα

α) Δικατάληκτα (αρσενικά και θηλυκά σε -ης, ουδέτερα σε -ες)

	ενικός αριθμός		πληθυντικός αριθμός	
	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο
ον.	ὁ, ἡ ἀληθής	τὸ ἀληθές	οἱ, αἱ ἀληθεῖς	τὰ ἀληθῆ
γεν.	τοῦ, τῆς ἀληθοῦς	τοῦ ἀληθοῦς	τῶν ἀληθῶν	τῶν ἀληθῶν
δοτ.	τῷ, τῇ ἀληθεῖ	τῷ ἀληθεῖ	τοῖς, ταῖς ἀληθέσι	τοῖς ἀληθέσι
αιτ.	τόν, τήν ἀληθῆ	τὸ ἀληθές	τούς, τὰς ἀληθεῖς	τὰ ἀληθῆ
κλ.	(ῶ) ἀληθές	(ῶ) ἀληθές	(ῶ) ἀληθεῖς	(ῶ) ἀληθῆ

	ενικός αριθμός		πληθυντικός αριθμός	
	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό/ θηλυκό	ουδέτερο
ον.	ὁ, ἡ συνήθης	τὸ σύνηθες	οἱ, αἱ συνήθεις	τὰ συνήθη
γεν.	τοῦ, τῆς συνήθους	τοῦ συνήθους	τῶν συνήθων	τῶν συνήθων
δοτ.	τῷ, τῇ συνήθει	τῷ συνήθει	τοῖς, ταῖς συνήθεσι	τοῖς συνήθεσι
αιτ.	τόν, τήν συνήθη	τὸ σύνηθες	τούς, τὰς συνήθεις	τὰ συνήθη
κλ.	(ῶ) σύνηθες	(ῶ) σύνηθες	(ῶ) συνήθεις	(ῶ) συνήθη

Ὅμοια κλίνονται: ἀγενής, ἀκριβής, ἀσεβής, ἀσθενής, ἀμελής, ἀτυχής, δυστυχής, ἐπιμελής, εὐγενής, ψευδής, σαφής, εὐτυχής, εὐσεβής, μονήρης, δυσώδης, εὐώδης, ἐξώλης, εὐήθης, εὐμεγέθης, ἀνάντης, αὐθάδης, αὐτάρκης κ.ά.

Παρατηρήσεις

Τα σιγμόληκτα επίθετα της γ' κλίσης σε -ης, -ες ἔχουν θέμα σε -εσ-. Στα επίθετα αυτά:

1. η ενική ονομαστική του αρσενικού και του θηλ. σχηματίζεται χωρίς κατάληξη, αλλά το βραχύχρονο φων. ε που είναι πριν από το χαρακτήρα εκτείνεται σε η: θ. ἀληθεσ- = ὁ, ἡ ἀληθής· θ. συνηθεσ- = ὁ, ἡ συνήθης· θ. πληρεσ- = ὁ, ἡ πλήρης· όλες οι άλλες πτώσεις και των τριών γενών σχηματίζονται από το θέμα σε -εσ-, αλλά ο χαρακτ. σ ανάμεσα στα δύο φωνήεντα αποβάλλεται, και τα δύο αυτά φωνήεντα συναιρούνται (θ. ἀληθεσ-: ἀληθέσ-ος, ἀληθέ-ος = ἀληθοῦς· θ. συνηθεσ-: συνήθεσ-α, συνήθε-α = συνήθη)
2. η ενική κλητική του αρσενικού και του θηλυκού και η ενική ονομαστική, αιτιατική και κλητική του ουδετέρου είναι όμοιες με το θέμα (χωρίς κατάληξη): ῶ ἐπιμελές, τὸ ἐπιμελές
3. η δοτική του πληθυντικού σχηματίζεται με απλοποίηση των δύο σ: τοῖς ἀληθέσ-σι - ἀληθέσι
4. η αιτιατική του πληθυντικού είναι όμοια με την ονομαστική του: οἱ ἀληθεῖς - τούς ἀληθεῖς
5. τα βαρύτονα σιγμόληκτα:
 - στην ενική κλητική του αρσενικού και του θηλυκού και στην ενική ονομαστική, αιτιατική και κλητική του ουδετέρου ανεβάζουν τον τόνο (αν είναι υπερδισύλλαβα): ὁ, ἡ συνήθης, ῶ σύνηθες - τὸ σύνηθες
 - στη γενική του πληθυντικού τονίζονται στην παραλήγουσα αντίθετα με τον κανόνα προς αναλογία με τη γενική του ενικού: τῶν συνήθων, τῶν πλήρων